

Den här sidan har genererats genom maskinöversättning [Länk]. Maskinöversättningar kan innehålla fel som riskerar att minska tydligheten och exaktheten. Ombudsmannen frånsäger sig allt ansvar för eventuella avvikelser. För den mest tillförlitliga informationen och rättssäkerheten hänvisas till källversionen i engelska via länken ovan. För mer information, se vår [språk- och översättningspolicy](#) [Länk].

Beslut om hur Europeiska kommissionen hanterade en begäran om allmänhetens tillgång till handlingar rörande förhandlingar om upphandling av covid-19-vacciner (ärende 2206/2021/MIG)

Beslut

Ärende 2206/2021/MIG - Undersökning inledd den 26/01/2022 - Beslut den 18/07/2022 - Berörda institutioner Europeiska kommissionen (Inga ytterligare undersökningar motiverade)
|

Ärendet gällde en begäran om allmänhetens tillgång till handlingar med anknytning till kommissionens förhandlingar med läkemedelsföretag om upphandling av covid-19-vacciner. Efter en av ombudsmannens tidigare undersökningar började kommissionen att granska fler av de handlingar som omfattades av begäran och gav klaganden tillgång till delar av dessa granskade handlingar. Kommissionen försäkrade att behandlingen av begäran skulle återupptas inom rimlig tid.

Klaganden ansåg att kommissionen inte hade uppfyllt detta löfte. Ombudsmannen inledde en undersökning och bad kommissionen att förklara hur den hanterade klagandens begäran, med hänsyn till hennes tidigare undersökning. Under undersökningens gång fattade kommissionen ett beslut om de återstående handlingar som klaganden begärde tillgång till. Kommissionen gjorde också en ny bedömning av handlingar (förköpsavtal) som den tidigare endast delvis hade lämnat ut, och beviljade tillgång till fler delar av dessa, däribland via institutionens webbplats.

Mot denna bakgrund fann ombudsmannen att det inte fanns fog för några ytterligare undersökningar i detta skede och avslutade ärendet med en uppmaning till kommissionen om att fortsätta sina ansträngningar för att öka insynen i vaccinförhandlingarna.

Bakgrund till klagomålet

1. I september 2020 lämnade klaganden, en organisation i det civila samhället, en begäran [1] om allmänhetens tillgång till Europeiska kommissionen för alla mötesrapporter och all korrespondens som rör förhandlingarna om förhandsköpsavtal med läkemedelsföretag, inklusive en förteckning över dessa handlingar.
2. I november 2020 lämnade klaganden in en begäran om översyn (nedan kallad bekräftande ansökan) efter det att kommissionen underförstått hade vägrat att ge allmänheten tillgång.
3. När kommissionen inte besvarade klagandens bekräftande ansökan vände sig klaganden till Europeiska ombudsmannen som inledde en undersökning i januari 2021 [2] .
4. Under undersökningens gång erkände kommissionen det stora behovet av öppenhet i samband med vaccinförhandlingarna och gjorde ansträngningar för att lämna ut en betydande mängd information. Kommissionen offentliggjorde i synnerhet redigerade versioner av de sex förhandsavtal som den hade ingått vid den tidpunkten [3] . Dessutom försåg kommissionen klaganden med en förteckning över 365 ytterligare handlingar som den hade konstaterat omfattas av klagandens begäran. Den **lovade** att lämna ut dessa handlingar i största möjliga utsträckning när den hade slutfört bedömningen av varje handling eller kategori av handlingar [4] och att den med tiden skulle göra en proaktiv omprövning av handlingar som den anser inte kan lämnas ut i sin helhet och att det skulle ta bort redigeringar, när de inte längre ansågs nödvändiga.
5. Ombudsmannen anser att detta tydligt visar att kommissionen har vidtagit åtgärder för att öka insynen i vaccinförhandlingarna. Hon var därför nöjd med att kommissionen skulle fortsätta dessa ansträngningar för att snabbt ta itu med klagandens begäran om tillgång och snabbt göra så många handlingar som den anser möjligt tillgängliga, även på dess webbplats. Mot denna bakgrund avslutade ombudsmannen sin undersökning i maj 2021. [5]
6. I juni 2021 antog kommissionen ett beslut om en första omgång 80 handlingar som gav klaganden fullständig tillgång till 25 handlingar och partiell tillgång till 55 handlingar. Kommissionen sade också att den skulle utfärda ett beslut om de återstående handlingarna *"under de kommande veckorna"* .
7. Några veckor senare informerade kommissionen klaganden om att den höll interna samråd och att klaganden skulle få ett svar *"under de kommande veckorna"*. Kommissionen bad också om ursäkt för förseningen.
8. I december 2021, efter att inte ha fått något annat materiellt svar från kommissionen trots två påminnelser, vände sig klaganden på nytt till ombudsmannen. Klaganden ansåg att kommissionen inte hade uppfyllt sina löften.
9. Kort därefter underrättade kommissionen klaganden om att dess begäran om tillgång hade omplacerats till en ny avdelning [6] . Denna avdelning föreslog att klaganden skulle begränsa omfattningen av sin begäran om tillgång, vilket klaganden avsåg.

Utredningen

10. Ombudsmannen inledde en undersökning av huruvida kommissionen uppfyllde de löften den hade gett klaganden.

11. Under undersökningens gång mottog ombudsmannen kommissionens svar på klagomålet och därefter klagandens synpunkter som svar på kommissionens svar.

Argument som läggs fram för ombudsmannen

12. Klaganden hävdade att kommissionen inte uppfyllde de löften som den hade gjort i samband med den tidigare ombudsmannens undersökning [7] när det gäller insyn i vaccinförhandlingarna, och noterade den avsevärda tid som kommissionen har tagit för att bedöma sin begäran om tillgång.

13. Klaganden tillade att behovet av insyn i vaccinförhandlingarna råder, med tanke på att EU fortfarande förhandlar om nya avtal och att vacciner fortfarande inte är allmänt tillgängliga globalt.

14. När det gäller kommissionens förslag om att minska omfattningen av sin begäran om tillgång uttryckte klaganden irritation och sade att detta skulle vara *”ett stort steg tillbaka”* från de löften som kommissionen hade gjort i samband med den tidigare ombudsmannens undersökning.

15. Kommissionen uppgav att den totalt sett hade mottagit ett stort antal ansökningar om tillgång (85) i samband med vaccinförhandlingarna (om mer än 600 dokument) när den inledde förhandlingarna. Dess ansvariga avdelning [8] hade således varit tvungen att behandla dessa begäranden samtidigt som de förhandlade om förhandelsavtalen.

16. Kommissionen påpekade också att många av de omtvistade handlingarna härrörde från medlemsstater eller andra tredje parter som den var tvungen att ta del av.

17. Kommissionen förklarade att ansvaret för att behandla klagandens begäran om tillgång (och liknande begäranden om tillgång) hade omplacerats till en ny avdelning i oktober 2021. Denna avdelning hade omprövat den klagandes begäran och på grund av det breda tillämpningsområdet undersökt om klaganden var villig att begränsa omfattningen av sin begäran och föreslog en *”rättvis lösning”* [9]. Eftersom klaganden inte hade samtyckt till en sådan lösning hade kommissionen fortsatt sin bedömning av alla omtvistade handlingar.

18. Kommissionen medgav att den hade drabbats av en avsevärd försening i handläggningen av klagandens begäran om tillgång. Detta berodde på de omtvistade handlingarnas komplexitet och känslighet, antalet berörda parter och berörda intressen samt den stora arbetsbördan till

följd av de begäranden om tillgång som den mottog i samband med inköp av covid-19-vacciner.

19. Under undersökningens gång informerade kommissionen ombudsmannen om att den hade fattat beslut om de återstående handlingar som klaganden begärt. Kommissionen angav även att de handlingar som den hade beslutat att ge tillgång till (helt eller delvis) även skulle göras tillgängliga för allmänheten på dess webbplats.

20. Dessutom informerade kommissionen ombudsmannen om att den nu hade gett klaganden bredare tillgång till förhandelsköpsavtalen. Den lovade att göra dessa mindre redigerade versioner av avtalen tillgängliga även för allmänheten på sin webbplats och att den skulle informera den klagande när de har lagts till.

21. Klaganden var missnöjd med den tillgång som beviljats och bad kommissionen att se över sitt beslut om vissa handlingar.

Ombudsmannens bedömning

22. De offentliga myndigheterna bör uppfylla de löften de ger medborgarna.

23. Ombudsmannen beklagar mycket den tid som kommissionen har tagit för att besvara klagandens begäran om tillgång. EU:s lagstiftare har tydligt angett att sådana framställningar bör handläggas snabbt (förordning 1049/2001). Det är särskilt olyckligt när en offentlig myndighet underlåter att uppfylla sina egna löften om när den kommer att svara på en medborgares begäran. Detta ökar inte förtroendet för de offentliga myndigheterna.

24. Kommissionen har emellertid vid det här laget besvarat klagandens begäran om tillgång. Den har slutfört sin bedömning och gett klaganden tillgång till de omtvistade handlingarna, i den mån det anses möjligt. Kommissionen har också gjort en ny bedömning av de avtal om förhandsköp som tidigare delvis redovisats och gett större tillgång till dem, även på sin webbplats. [10] Kommissionen har således behandlat klagandens begäran om tillgång till handlingar i sin helhet och gjort en ny bedömning av handlingar över tid i syfte att ge allmänheten större tillgång. Kommissionen har medgett att dess svar var avsevärt försenat. Kommissionen har också erkänt behovet av insyn i vaccinförhandlingarna.

25. Mot denna bakgrund är inga ytterligare undersökningar motiverade i detta skede. Ombudsmannen uppmanar dock kommissionen att fortsätta sina ansträngningar för att öka insynen i vaccinförhandlingarna, bland annat genom att ompröva delvis offentliggjorda handlingar över tid och ta bort redigeringar där så är möjligt. Ombudsmannen uppmanar kommissionen att rapportera till henne om detta inom sex månader från detta beslut.

26. Ombudsmannen är medveten om att klaganden är missnöjd med den tillgång som nu beviljas av kommissionen och att den är i kontakt med kommissionen i detta avseende. Denna fråga ligger utanför ramen för denna undersökning.

27. Den allmänna frågan om förseningar i kommissionens handläggning av ansökningar om tillgång till handlingar är föremål för ombudsmannens undersökning på eget initiativ (OI/2/2022/MIG [11]).

Slutsats

På grundval av undersökningen avslutar ombudsmannen detta ärende med följande slutsats:

Inga ytterligare undersökningar är motiverade i detta skede. Ombudsmannen uppmanar dock kommissionen att fortsätta sina ansträngningar för att öka insynen i vaccinförhandlingarna, bland annat genom att ompröva delvis offentligtgjorda handlingar över tid och ta bort redigeringar där så är möjligt. Ombudsmannen uppmanar kommissionen att rapportera till henne om detta inom sex månader från detta beslut.

Den klagande och kommissionen kommer att underrättas om detta beslut .

Emily O'Reilly

Europeiska ombudsmannen

Strasbourg den 18 juli 2022

[1] I förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar föreskrivs följande:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049> [Länk].

[2] Ärende 86/2021/MIG.

[3] Dessa var föremål för en annan begäran om allmänhetens tillgång från klaganden och av klagomål 85/2021/MIG. Utredningen av ärende 85/2021/MIG var gemensam med ärende 86/2021/MIG.

[4] Se kommissionens svar i den gemensamma undersökningen 85/2021/och 86/2021/MIG:

file:///eps/vlp095.ep.parl.union.eu%4010000/DavWWWRoot/Archives/2021/incident/202100085/REPLY_202100085

[5] Beslutet finns tillgängligt på följande adress:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/141706> [Länk].

[6] Den nyligen inrättade europeiska myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser (GD Hera).

[7] Gemensam utredning 85/2021/MIG och 86/2022/MIG.

[8] Kommissionens generaldirektorat för hälsa och livsmedelssäkerhet (GD Hälsa och livsmedelssäkerhet).

[9] I enlighet med artikel 6.3 i förordning 1049/2001.

[10] Förhandelsavtalen finns på:

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/eu-vaccines-strategy_en#document
[Länk].

[11] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/154404> [Länk].